

**Національний університет
"Чернігівський колегіум" імені Т.Г.Шевченка
Навчально-науковий інститут історії та соціогуманітарних
дисциплін імені О.М.Лазаревського
Кафедра права, філософії та політології**

СИЛАБУС

навчального курсу

СОЦІОЛОГІЯ РЕЛІГІЇ

Галузь знань - 03 Гуманітарні науки

Спеціальність - 033 Філософія

Освітній ступінь - Бакалавр

Форма навчання - Денна

Форма підсумкового контролю – залік

Викладач – Кислий Анатолій Олександрович - доктор філософських наук,
доцент, доцент кафедри філософії та культурології

Тел. 0674268906

E-mail - a.kysliy@ukr.net

Години консультації – понеділок 11.20.-12.40. (к.405)

Чернігів 2021-2022

Освітньо-кваліфікаційна програма	
Кількість кредитів	4
Рік навчання	4
Семестр	7
Компонент освітньої програми	Обов'язковий компонент (ОК)
Мова викладання	Українська
Формат курсу	Денна
Опис дисципліни	
Загальна кількість годин	120
Обсяг курсу	Денна форма: 34 годин аудиторних (з них: 18 годин лекцій; 16 годин практичних занять), 86 години самостійної роботи.
Мета курсу	Метою викладання навчальної дисципліни є: ознайомити студентів з питаннями специфіки соціологічного вивчення феномену релігії; сформувати розуміння соціально-функціональних виявів релігії та релігійності у суспільстві; виробити вміння соціологічного аналізу релігії, релігійних процесів і явищ в сучасному українському суспільстві.
Електронний ресурс	Zoom. Google Classroom.
Формування програмних компетентностей	ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу. ЗК2. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями. ЗК3. Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел. ЗК11. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.
Програмні результати навчання	ПР3. Знати основні етапи, напрямки в історії світової тавітчизняної філософії. ПР4. Аналізувати та коментувати літературу з філософської, соціокультурної та загальногуманітарної проблематики. ПР7. Розуміти сучасну наукову картину світу, її основні проблеми та суперечності. ПР11. Вміти аналізувати міркування та робити ґрунтовні смислові узагальнення, висновки. ПР21. Вміти ефективно проводити філософсько-освітню роботу з представниками різних релігій на основі толерантності і повазі до віруючих.

Літературні джерела

Основна література

1. Вілсон, Браян. Соціологія релігії; пер. з англ. М. Хорольська. Х. : Акта, 2002. 344 с.
2. Гараджа, В. И. Социология религии : учеб. пособие для студ. вузов, обуч. по спец. 020300 "Социология" - 3-е изд., перераб., доп. - М. : ИНФРА-М, 2007. - 344 с.
3. Докаш В. І. Соціологія релігії : навч. посібник. Чернівці, 2010. 254 с.
4. Лубський, В. І. Соціологія релігії : курс лекцій для студ. філос. фак., відділень релігієзнавства, соціології, філософії, політології. К. : Центр уч. л-ри, 1999. 204 с.
5. Пірен М. І. Соціологія релігії: підручник для студ. ВНЗ. К. : Персонал, 2008. 344 с.
6. Хоронжий А. Г. Соціологія релігії : курс лекцій: навч. посіб. для студ. ВНЗ Л. : Магнолія 2006, 2007. 170 с.
7. Яроцький Л. В. Соціологія релігії: окремі нариси з історії християнства. Житомир : Полісся, 2004. 187 с.

Додаткова

1. Андрусишин, Б.І., Бондаренко, В.Д. Державно-церковні відносини: історія, сучасний стан та перспективи розвитку. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. К.: 2011. 387 с.
2. Академічне релігієзнавство: Підручник / [За наук. ред. проф. А.Колодного]. — Київ: Світ Знань, 2010. — 862 с.
3. Введение в общее религиоведение: Учебник / Под ред. Проф. И.Н. Яблокова. – М., 2001.
4. Вебер М. Работы по социологии религии. М.: ИНИОН АН СССР, 1985.
5. Дюркгейм Є. Первісні форми релігійного життя: Тотемна система в Австралії. К.: Юніверс., 2002. с. 427.
6. Дюркгейм Э. Социология. – М., 1995.
7. Классики мирового религиоведения. Антология. — Т.1-Т.2 / [Сост. и общ. ред. А. Н. Красникова]. – М., 2016.
8. Конфесіологія релігії. Колективна монографія. За наук. ред. д.філос.н., проф. А.Колодного та Л.Филипович / Українське релігієзнавство. – К., 2009.
9. Лобье Де П. Социология религиозного феномена. М.: РГГУ, 2000.
10. Паращевін М. А. Інтегративна роль релігії: історико-соціологічний нарис / М. А. Паращевін. — Київ : Інститут соціології НАН України, 2004. — 152 с.
11. Паращевін М. Релігія та релігійність в Україні. – К.: Ін-тут політики, ІС НАНУ, 2009.
12. Религия и общество: Хрестоматия по социологии религии / [Сост. В. И. Гараджа и Е.Д.Руткевич]. — М. : КроМЕТ, 2004. — 428 с.
13. Релігія в контексті соціокультурних трансформацій України. Колективна монографія. / Відп. ред. д.філос.н. Л.Филипович. – К., 2009.
14. Релігія і політика в сучасній Україні / За ред. І. Ф. Кураса. — Київ : Наукова думка, 2000. — 268 с.
15. Рязанова Л. С. Релігійне відродження в Україні:

	<p>соціокультурний контекст / Л. С. Рязанова. — Київ : Біла криниця, 2014. — 240 с.</p> <p>16. Сучасна релігійна ситуація в Україні: стан, тенденції, перспективи / [За ред. П. Косухи]. — [У 2-х част.] — Київ : Просвіта, 2014. — 480 с.</p> <p>17. Сучасні процеси в релігійному житті світу та України.— Одеса, 2010. — Вип. 8-й.</p> <p>18. Токарев С. А. Религия в истории народов мира. — 4-е изд., испр. и доп. / С. А. Токарев. — М. Издательский дом «КЛАСС», 2006. — 640 с.</p> <p>19. Филатова О.Г. Социология религии: Конспект лекций. — СПб., 2000.</p> <p>Інформаційні ресурси в Інтернеті:</p> <p>1. www.nbuv.gov.ua - Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського</p> <p>2. http://www.risu.org.ua - Релігійно-інформаційна служба України</p> <p>3. www.sau.kiev.ua – офіційний сайт соціологічної асоціації України.</p> <p>4. http://www.religio.ru - Світ релігії.</p> <p>5. www.useps.org– офіційний сайт українського центру економічних та політичних досліджень ім. Разумкова.</p> <p>6. http://www.socium.info/library.html – бібліотека соціологічної літератури.</p>
<p>Політика дисципліни та оцінювання</p>	<p>Студент має право:</p> <ul style="list-style-type: none"> - вільно висловлювати свої думки усно або письмово, аргументуючи їх знаннями провідних засад предмету, змісту першоджерел; - вносити пропозиції щодо формування та реалізації власної освітньої траєкторії; активізації власної самостійної пізнавальної діяльності, форм і методів проведення аудиторних занять; - відпрацьовувати пропущені заняття в установленому порядку; - отримати індивідуальні консультації у викладача. <p>Студент зобов'язаний:</p> <ul style="list-style-type: none"> - відвідувати заняття всіх видів відповідно до встановленого дирекцією розкладу, запізнення на заняття допускається тільки з поважних причин; - брати активну участь у роботі під час аудиторних занять, дотримуватися правил етичної поведінки, поважати думки та права інших студентів і викладача; - виконати індивідуальне завдання - самостійну роботу, підготовка якої є обов'язковою умовою допуску до екзамену. Студент, який не підготував самостійну роботу, до екзамену не допускається. - набрати під час вивчення навчальної дисципліни мінімум 35 балів. <p>Політика щодо дедлайнів та перескладання. Пропущені з поважної причини заняття дозволяється відпрацьовувати впродовж двох тижнів після завершення дії поважної причини і при наявності документа-підстави</p>

	<p>(довідки, розпорядження про індивідуальних графік відвідування тощо).</p> <p>Політика щодо академічної доброчесності. Студенти керуються нормами «Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти в національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т.Г.Шевченка» (Наказ Ректора № 383 від 27.12.2019 р. зі змінами і доповненнями від 23.12.2020 (https://drive.google.com/file/d/1YOj2QK3xW-03evO8Tkg1o3ZKUAbBL-VH/view)). У процесі навчання та при підготовці самостійної роботи, виконанні індивідуальних завдань, забороняються плагіат, фабрикація та фальсифікація результатів, списування, хабарництво.</p> <p>Політика щодо викладання. Викладання навчальної дисципліни відбувається на засадах студентоцентризму, антропоцентризму, гуманізму, поваги до соціокультурного плюралізму.</p>																												
<p>Навчальні методи та техніки, які будуть використуватися під час викладання курсу</p>	<p>Словесний (пояснення, розповідь, лекція, дискусія); наочний (ілюстрації, демонстрації); робота з книгою (читання, конспектування, вивчення, реферування, цитування, виклад, складання плану); відео-методи (перегляд); практичний. Робота в бібліотеці та з науковими інтернет-джерелами. Підготовка презентацій, індивідуальних навчально-дослідних завдань. Аналіз відео-метаріалів. Робота в системі Zoom та Google Classroom.</p>																												
<p>Оцінювання</p>	<p style="text-align: center;">Шкала оцінювання</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th rowspan="2" style="width: 15%;">Сума балів за всі види навчальної діяльності</th> <th rowspan="2" style="width: 10%;">Оцінка за шкалою ECTS</th> <th colspan="2" style="width: 75%;">Оцінка за національною шкалою</th> </tr> <tr> <th style="width: 40%;">для екзамену, курсової роботи (проекту), практики</th> <th style="width: 35%;">для заліку</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: center;">90 – 100</td> <td style="text-align: center;">A</td> <td style="text-align: center;">відмінно</td> <td rowspan="5" style="text-align: center; vertical-align: middle;">зараховано</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">83 – 89</td> <td style="text-align: center;">B</td> <td rowspan="2" style="text-align: center;">добре</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">75 – 82</td> <td style="text-align: center;">C</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">68 – 74</td> <td style="text-align: center;">D</td> <td rowspan="2" style="text-align: center;">задовільно</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">60 – 67</td> <td style="text-align: center;">E</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">35 – 59</td> <td style="text-align: center;">Fx</td> <td style="text-align: center;">незадовільно з можливістю повторного складання</td> <td style="text-align: center;">не зараховано з можливістю повторного складання</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">0 – 34</td> <td style="text-align: center;">F</td> <td style="text-align: center;">незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</td> <td style="text-align: center;">не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</td> </tr> </tbody> </table> <p>A</p>	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою		для екзамену, курсової роботи (проекту), практики	для заліку	90 – 100	A	відмінно	зараховано	83 – 89	B	добре	75 – 82	C	68 – 74	D	задовільно	60 – 67	E	35 – 59	Fx	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання	0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ECTS			Оцінка за національною шкалою																									
		для екзамену, курсової роботи (проекту), практики	для заліку																										
90 – 100	A	відмінно	зараховано																										
83 – 89	B	добре																											
75 – 82	C																												
68 – 74	D	задовільно																											
60 – 67	E																												
35 – 59	Fx	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання																										
0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни																										